

Adam Szostkiewicz

Oswajanie

Jest koniec lat 80. Ela, dziewczyna z Polski, przylatuje na lotnisko Ben Guriona pod Tel Awiwem. O Izraelu wie niewiele, zamierza spędzić tu jakiś czas, trochę dorywczo popracować. Absolutnie przypadkowo (filmowa scena) poznaje przyszłego męża, Izraelczyka, i zostaje na długie lata. Można by powiedzieć: historia, jakich wiele, młoda Polka wychodzi za mąż za cudzoziemca, osiedla się w jego kraju, uczy się języka, zakłada rodzinę...

Jednak gruby tom Eli Sidi *Izrael oswojony* to coś więcej. Izrael jest krajem, z którym prawie każdy ma jakieś skojarzenia. Zawdzięczamy je choćby wyrывkowej lekturze Biblii, historii stosunków polsko-żydowskich, krwawemu konfliktowi z arabskimi sąsiadami. Nierzadko te skojarzenia okazują się w istocie uprzedzeniami, negatywnymi stereotypami.

Przyjeżdżając do Izraela autorka słabo orientuje się w tutejszych realiach. Na lotnisku zaskakuje ją widok sefardyjskiego Żyda z Iraku, którego bierze za Araba. Chce jednak dowiedzieć się jak najwięcej. Przede wszystkim – poprzez spotkania z ludźmi. Nie są to ani politycy, ani duchowi przywódcy. To jej izraelscy sąsiedzi, Żydzi z ZSRR poznani podczas kursu hebrajskiego, Żydzi polscy z różnych fal emigracji, których spotyka w istniejącej jeszcze w latach 90. księgarni Edmunda Neustejna, koledzy jej męża z wojska, jej koledzy z pracy. To koleżanki poznane w kuchni podczas wspólnego gotowania, krewni spotkani przy świątecznym stole, sprzedawcy na targu, rodzice kolegów jej dzieci ze szkoły. Żydzi religijni i bardzo religijni, Izraelczycy z kibuców i klubów na telawiwskich plażach. Profesjoniści, geje, chasydzi, Beduini...

Spotkania popychają autorkę do głębszych studiów, czytania książek, poszukiwania historycznego kontekstu. Nie jest to jednak postawa ani badacza, ani reportera, który przyjeżdża do obcego sobie kraju. Ela Sidi proponuje nam coś więcej niż obserwację uczestniczącą. Daje nam opis świata, który stopniowo i nie bez przeszkód staje się rzeczywistością oswojoną, własną. Dla polskiego czytelnika jej książka to również kopalnia informacji o Izraelu, jego geografii, fascynującej przyrodzie i przede wszystkim o tkance społecznej. Rzadka okazja, by zobaczyć ten kraj jednocześnie od wewnątrz i z perspektywy polskiej obserwatorki.

Ela Sidi prowadzi również blog internetowy. Inspirowana blogowym stylem narracja jest wielkim walorem książki. Polityczne i historyczne analizy sąsiadują tu z anegdotą, soczystym opisem sytuacji, wyrazistym portretem spotkanych postaci. Blogowa narracja pozwala na wyrażenie własnych emocji, czasem zdziwień, niekiedy powściągliwych ocen. Obserwujemy z bliska przemianę zagubionej emigrantki w Izraelkę, choć z przywiezioną do jej nowego kraju polską perspektywą i wrażliwością.

Ela Sidi, *Izrael oswojony*, Wydawnictwo MUZA S.A., Warszawa 2013, s. 560.

Adam Szostkiewicz (ur. 1952) – publicysta i tłumacz. Redaktor „Polityki”, a wcześniej „Tygodnika Powszechnego”. Działacz opozycji w okresie PRL. Wykładał dziennikarstwo w Collegium Civitas.

Publikacja udostępniana jest na zasadach licencji Creative Commons (CC) Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 3.0 Polska [CC BY-SA 3.0 PL]

